

PULITZERIO PREMIJOS LAUREATĖ

Anne Tyler

ROMANAS

ĖARETŲ
ŠEIMOS
ISTORITA

TYTO ALBA

Anne Tyler

Iš anglų kalbos vertė
Rūta Tumėnaitė

VILNIUS 2023

Anne TYLER
FRENCH BRAID
Alfred A. Knopf, New York, 2022

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: perduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama ši kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © 2022 by Anne Tyler
© „The Song That Never Ends“ lyrics by Norman Leonard Martin, Ginger Shamblin.
License obtained through Peermusic Aktiebolag
© Rūta Tumėnaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2023
© „Tyto alba“, 2023

ISBN 978-609-466-755-8

Visa tai nutiko 2010 metų kovą, kai Filadelfijos geležinkelio stotyje tebeveikė tokia informacijos lenta, kurioje kas kartą, pasirodžius naujai informacijai apie kelionės maršrutą, pasigirsdavo garsas, primenantis traukinio ratų bildėjimą. Serena Driu stovėjo tiesiai priešais lentą, įdėmiai žiūrėdama į sąrašą ir ieškodama artimiausio traukinio į Baltimorę. Kodėl čia taip ilgai neparodo peronų numerių? Baltimorėje žmonėms praneša gerokai anksčiau.

Jos vaikinai stovėjo šalia, bet atrodė labiau atsipalaidavęs. Jis dirstelėjo į lentą tik kartą ir dabar spoksojo į savo telefoną. Perskaitęs žinutę, pakraipė galvą, tada brūkštelėjo per ekraną ir ėmė skaityti kitą.

Jiedu buvo ką tik po sekmadienio pietų pas Džeimso tėvus. Tai buvo pirmas Serenos susitikimas su jais. Pastarąsias dvi savaites ji dėl to labai nervinosi, planuodama, ką reikės apsirengti (galop išsirinko džinsus ir golfą – magistrantūros studentų firminį derinį, kad neatrodytų, jog persistengė), ir sukdamą galvą dėl galimų pokalbio temų. Tačiau jai atrodė, kad viskas praėjo

gana neblogai. Jo tėvai šiltai ją pasveikino ir iš karto paprašė vadinti juos Džordžu ir Dora, o jo motina pasirodė esanti tokia pleputė, kad palaikyti pokalbį nebuvo sudėtinga.

– Kitąkart, – pasakė ji Serenai po valgio, – turėsi susipažinti ir su Džeimso seserimis, jų vyrais ir vaikučiais. Nesinorėjo per pirmą viešnagę tavęs per daug nuvarginti.

Kitas kartas. Pirmą viešnagė. Atrodė, tokie padrašinantys žodžiai.

Tačiau dabar Serenai nebeužteko jėgų nė triumfo jausmui. Iš palengvėjimo jos kūną visiškai paliko jėgos, ji jautėsi lyg išgręžta indų pašluostė.

Ji su Džeimisu susipažino mokslo metų pradžioje. Džeimsas buvo toks išvaizdus, kad ji nustebo, kai jis po paskaitų pakvietė išgerti kavos. Jis buvo aukštas ir lieknas, su kupeta rudų plaukų ir kruopščiai pakirpta barzda. (O štai Sereną būtų beveik galima pavadinti putlia, o jos smėlio spalvos plaukų uodega beveik nesiskyrė nuo odos spalvos.) Per seminarus jis dažniausiai sėdėdavo patogiai atsilošęs, nieko neužsirašydavo ar net išvis atrodė, jog nesiklauso, bet staiga imdavo ir pasakydavo ką nors nors netikėtai įžvalgaus. Todėl ji baiminosi, kad pasirodys jam nuobodi. Tačiau paaiškėjo, kad su juo smagu. Jie dažnai eidavo į kiną ir nebrangius restoranus, o jos tėvai, kurie gyveno mieste, jau ne kartą buvo pasikvietę juos vakarienės ir sakė, kad jis labai jiems patinka.

Filadelfijos geležinkelio stotis atrodė įspūdingesnė už Baltimorės. Ji buvo milžiniška, neapsakomai aukštomis kesoninėmis lubomis ir su sietymais, primenančiais aukštyn kojomis apvers tus dangoraižius. Net ir keleiviai buvo tarsi visa galva aukštesni už Baltimorės keleivius. Serena pamatė, kaip vienai moteriai iš paskos asmeninis nešikas ridena vežimėlį, prikrautą tarpusa-

vyje derančių lagaminų. Gėrėdamasi lagaminais (tamsiai rudos blizgančios odos, su vario apkaustais), Serena atsitiktinai pastebėjo jauną vyrą su kostiumu, kuris sustojo ir leido vežimėliui pravažiuoti.

– O, – ištarė ji.

Džeimsas pakėlė akis nuo telefono.

– Hmm?

– Man rodos, ten mano pusbrolis, – pusbalsiu ištarė ji.

– Kur?

– Tas vyrukas su kostiumu.

– Tu *manai*, kad jis tavo pusbrolis?

– Nesu visiškai tikra.

Jie permetė akimis tą vyrą. Jis atrodė vyresnis už juos, bet nelabai. (Gal dėl to kaltas kostiumas.) Plaukų spalva tokia pat blanki kaip ir Serenos, toks pat ryškus viršutinės lūpos kontrastas, bet jos akys buvo Garetams būdingos mėlynos spalvos, o jo – blyškiai, beveik nežemiškai pilkos, pastebimos net iš kelių metrų atstumo. Nors bagažo vežimėlis jau buvo nuvažiavęs, jis liko stovėti savo vietoje ir dabar žvelgė į informacijos lentą.

– Tai gali būti mano pusbrolis Nikolas, – pasakė Serena.

– Gal jis tik panašus į Nikolą, – suabejojo Džeimsas. – Jei tai tikrai būtų jis, tu, manau, galėtum užtikrintai tai pasakyti.

– Na, mes jau senokai matėmės, – pasakė Serena. – Jis mano mamos brolio Deivido sūnus, jie gyvena čia, Filadelfioje.

– Tai prieik ir paklausk, kodėl gi ne.

– Bet jei aš klystu, tai tik apsikvailinsiu, – ištarė Serena.

Džeimsas nepatikliai dirstelėjo į ją.

– A, tiek to, vis tiek per vėlu, – tarė ji, nes, kad ir kas buvo tas žmogus, jis, matyt, sužinojo, ko jam reikėjo.

Jis apsisuko ir patraukė į kitą stoties pusę, taisydamasis per

petį permesto kelioninio krepšio diržą, o Serena vėl įsistebeilijo į lentą.

– Kelintas paprastai būna perono numeris? – paklausė ji. – Gal galėtume rizikuoti ir eiti tiesiai ten.

– Juk nebus taip, kad traukinys pajudės tą pačią minutę, kai bus praneštas perono numeris, – pasakė jai Džeimsas. – Iš pradžių visi turėsime susirinkti laiptų viršuje ir šiek tiek palaukti.

– Žinau, bet man neramu, kad negausime atsistėti šalia.

Jis pažvelgė į ją primerkęs akis ir nusišypsojo ta šypsena, kurią ji dievino. „Tu ir vėl kaip visada“, štai ką toji šypsena reiškė.

– Gerai jau, gerai, aš ir vėl per daug galvoju, – pasakė ji.

– Šiaip ar taip, – ištarė jis, keisdamas temą. – Net jei praėjo nemažai laiko, tu lyg ir turėtum atpažinti savo pusbrolių.

– O tu atpažintum *savo* pusbrolius, jei jie išdygtų staiga lyg iš po žemių? – paklausė ji.

– Taip, – atsakė Džeimsas.

– Tikrai?

– Na, žinoma!

Bet ji matė, kad ši tema jo daugiau nebedomina. Jis dirstelėjo į kitą pusę, kur veikė įvairūs restoranėliai.

– Norėčiau atsigerti ko nors gazuoto, – pasakė jis.

– Gali nusipirkti traukinyje, – atsakė ji.

– O tu ko nors nori?

– Aš palauksiu, kol atsidursime traukinyje.

Tačiau jis nesuprato, ką ji turi omenyje. Jis tarė:

– Užimk mums vietą eilėje, jei praneš perono numerį, kol manęs nebus, gerai? – Ir nė nemirkstelėjęs nuėjo.

Tai buvo pirma jų bendra kelionė, net ir tokia trumputė. Serena šiek tiek nusivylė, kad kelionės jam nekelia tokio nerimo kaip jai.

Likusi viena, ji išsitraukė iš kuprinės pudrinę ir apžiūrėjo

veidrodėlyje dantis. Deserto jie valgė trupininį vaisių pyragą, apibarstyta susmulkintais graikiniais riešutais, jų skonis dar jau-tėsi burnoje. Šiaip jau ji po valgio būtų atsiprašiusi, pakilusi nuo stalo ir nuėjusi į tualetą, bet ši kartą tam nebeliko laiko.

– Ak! Ak! – sušuko Dora. – Jūsų traukinys! – ir jie visi iš-skubėjo į stotį, Džeimso tėvas vairavo, Džeimsas sėdėjo šalia jo, o Dora ir Serena susėdo ant užpakalinės sėdynės, kad, kaip pati Dora pasakė, „mes, mergaitės, galėtume maloniai ir jaukiai pa-sišnekėti“.

Tada ji ir pasakė, kad Serenai reikėtų susipažinti su Džeimso seserimis.

– Sakyk, mieloji, – tada ištarė ji, – o kiek *tu* turi brolių ar seserų?

– O, aš tik brolių, – atsakė Serena. – Bet kai aš gimiau, jis jau buvo beveik suaugęs. Visada *troškau* turėti sesių.

Tada ji paraudo, nes jos žodžiai galėjo nuskambėti taip, tarsi ji turėjo galvoje susigiminiavimą su Džeimso šeima per san-tuoką ar panašiai.

Dora jai šyptelėjo ir pasilenkusi švelniai patapšnojo per ranką.

Tačiau Serena būtent tai ir turėjo omenyje. Patogiai įsitaisiusi mažyčiame savo gimtųjų namų pasaulyje, ji pavydėjo bendra-moksliams, kuriuos supo būriai giminaičių, kvailiojančių, spy-gaujančių iš juoko ir kovojančių dėl vietos ir dėmesio. Kai kurie net turėjo netikrų brolių ir seserų, pamočių ir patėvių, su kuriais galėjo bendrauti pagal pageidavimą ir atstumti, jei kas nors ne-siklostydavo, panašiai kaip turtingi žmonės išmeta tinkamą val-gyti maistą, į kurį gyvenantys pusbadžiu varvina seilę iš pašalių.

Tik palauk ir pamatysi, kartodavo ji sau. Palauk, kol pama-tysi, kokia bus tavo *pačios* šeima!

Lenta rodė, kad traukinys į Baltimorę vėluoja penkias minutes. O iš tiesų turbūt penkiolika. Ir vis dar nepranešė perono numerio. Serena ėmė dairytis Džeimso. Štai jis, ačiū Dievui, artėja prie jos, laikydamas puodelį gėrimo. O šalia jo, per porą žingsnių atsilikdamas, ėjo tas vyras, kurį ji palaikė savo pusbroliu. Serena sutriko.

– Tik pažiūrėk, ką radau! – priėjęs ištarė Džeimsas.

– Serena? – paklausė tas vyras.

– Nikolai?

– Tai ką, labas! – tarė jis ir jau buvo betiesiaš ranką, bet apsigalvojo, pasilenkė ir nerangiai pusiau apkabino. Jis kvėpėjo ką tik išlyginta medvilne.

– Ką *tu* čia veiki? – paklausė ji.

– Laukiu traukinio į Niujorką.

– Aišku.

– Rytoj ten vyks susitikimas.

– O, suprantu, – tarė ji.

Ji manė, kad jis turi galvoje verslo susitikimą. Ji neturėjo nė menkiausio supratimo, kaip jis užsidirba pragyvenimui.

– Kaip laikosi taviškiai? – pasiteiravo ji.

– Normaliai. Na, po truputį, aišku. Tėčiui gali tekti keisti klubo sąnarį.

– Kaip gaila, – ištarė ji.

– O aš, žinok, – įsiterpė Džeimsas, lengvai mindžiukuodamas pirmyn ir atgal, – pastebėjau jį prie spaudos kiosko, todėl sustojau už kelių metrų ir ištariau, labai tyliai: „Nikolai?“ – Jis atrodė patenkintas savimi.

– Iš pradžių pamaniau, kad man vaidenasi, – pasakė Nikolas. – Aš tik pašnairavau akimis, nepasukdamas galvos...

– Išgirdę savo vardą, žmonės greičiau reaguoja, – paaiškino

Džeimsas. – Tikriausiai būtum manęs neišgirdęs, jei būčiau pasakęs, tarkim, „Ričardai“.

– Mano mama irgi turi bėdų dėl klubo sąnario, – pasakė Nikolui Serena. – Galbūt tokie genai.

– Tavo mama yra... Alisa?

– Ne, Lilė.

– O, tikrai. Atsiprašau. Bet, man rodos, aš sėdėjau šalia tavęs per senelio Gareto laidotuves.

– Ne, ten buvo Kendlė*.

– Aš turiu pusseserę vardu Kendlė?

– *Eina sau!* – tarė Džeimsas, lyg negalėtų patikėti savo ausimis.

– Kendal, toks jos tikrasis vardas, – tęsė Serena, nekreipdama į jį dėmesio. – Kai ji pradėjo kalbėti, jai niekaip nepavykdavo ištarti savo tikrojo vardo.

– Bet juk ir tu ten buvai, tiesa? – paklausė Nikolas.

– Laidotuvėse? O, taip.

Ji ten buvo, bet jai buvo dvylika metų. O kiek buvo jam? Jis jau tikrai buvo paauglys, ir tada tai reiškė kitą pasaulį. Ji nedrįso su juo nė žodžiu persimesti. Apžiūrėjo jį iš tolo, kai jie po visko stoviniavo priešais laidojimo namus, – šaltoką jo veido išraišką ir šviesiai pilkas akis. Akis jis paveldėjo iš savo motinos Gretos, santūrios moters raišuojančia koja ir kalbančios svetimu akcentu ar bent jau ne baltimorišku. Serena labai gerai prisiminė tas akis.

– Po pamaldų mes turėjome eiti su visais pietauti, – kalbėjo Nikolas, – bet tėčiui reikėjo grįžti į mokyklos spektaklį.

* Žodžių žaismas: *candle* (angl.) – žvakė, Kendal – moters vardas. (*Visos pastabos – vertėjos.*)

– Kad jau prakalbome apie grįžimą... – pertraukė Džeimsas. Jis dūrė nykščiu į lentą viršuje. – Mums reikia eiti į penktą peroną.

– O, tikrai. Gerai, tai mes jau eisime, – pasakė Nikolui Serena. – Buvo labai smagu taip netikėtai susitikti!

– Man irgi smagu tave matyti, – atsakė jis, nusišypsojo jai, o tada kilstelėjo delną į Džeimso pusę ir apsisukęs nuėjo.

– Perduok namiškiams linkėjimų, girdi? – šuktelėjo ji.

– Taip ir padarysiu, – atsiliepė jis.

Serena ir Džeimsas dar akimirką lydėjo jį akimis, nors prie penkto perono ženkle jau rikiavosi eilė.

– Turiu pasakyti, – galop prabilo Džeimsas, – kad jūsų kompanija pasakymui „kartų skirtumas“ suteikia visiškai naują prasmę.

Pasirodė, kad jų traukinys nelabai pilnas. Jie nesunkiai rado dvi vietas šalia – Serena prie lango, Džeimsas prie krašto. Džeimsas atlenkė priešais save padėklą ir pastatė ant jo gėrimą.

– Tai gal *dabar* nori atsigerti? – paklausė jis. – Man rodos, traukinio kavinė veikia.

– Ne, man gerai ir taip.

Ji stebėjo kitus keleivius, einančius pro šalį, – moterį su dviem mažais vaikais, kuriuos vis reikėjo raginti, kad nesustotų ir nežioplinėtų, kitą moterį, kuri galynėjosi su sunkiu lagaminu, mėgindama užkelti jį ant bagažo lentynos, kol Džeimsas atsi-stojo jai padėti.

– Jūs panašūs savo išvaizda, – tarė jis, vėl atsisėdęs į vietą, – bet aš niekada jo nebūčiau pastebėjęs minioje.

– Atsiprašau? Ak. Kalbi apie Nikolą, – susizgribo Serena.

– Vadinasi, tu turi nesuskaičiuojamą daugybę pusbrolių ir pusseserių, tiesa?

– Ne, tik, eee... penkis, – atsakė ji, pirma suskaičiavusi minityse. – Visi jie iš Garetų pusės. Mano tėtis buvo vienturtis.

– Aš turiu vienuolika.

– Na, tau pasisėkė, – pasakė ji, juokais erzindama.

– Bet jei netyčia kurį nors jų pamatyčiau geležinkelio stotyje, tikrai atpažinčiau.

– Taip, bet mes labai plačiai pasklidę, – atsakė ji. – Dédé Deividas gyvena čia, Filadelfijoje, teta Alisa Baltimorės apygardoje...

– Ohoho, toli toli už jūrų marių! – tarė Džeimsas ir kumštelėjo jai į šoną.

– Noriu pasakyti, kad dažniausiai pasimatome tik per vestuves, laidotuves ir panašiai, – atsakė ji. Tada nutilo, kažką svarstydamas. – Ir tai ne per visas. Bet iš tiesų nežinau, kodėl taip yra.

– Gal jūsų šeima slepia kokią nors tamsią paslaptį iš praeities, – pasakė Džeimsas.

– Kurgi ne.

– Gal tavo dėdė yra respublikonas. Arba tavo teta priklauso sektai.

– Ak, liaukis, – atsakė Serena ir ėmė juoktis.

Jai patiko sėdėti arti jo štai taip, pakėlus juos skiriančią ranktūrį, kad jų kūnai būtų šalia ir liestųsi. Jie susitikinėjo jau aštuonis mėnesius, bet jai vis dar atrodė, lyg ši palaima ją aplankė visai neseniai ir jos nevalia laikyti savaime suprantamu dalyku.

Traukinys trūktelėjo, duodamas ženklą, ir paskutiniai keleiviai paskubomis susėdo į vietas.

– Laba diena, – per garsiakalbį pasisveikino konduktorius. – Šis traukinys, kurio numeris...

Serena pasiėmė iš kuprinės savo bilietą. Už lango praslinko tamsus peronas, o tada jie išlindo į dienos šviesą; traukinys pamažu didino greitį; pro šalį praskriejo apgriuvusios betoninės konstrukcijos, ištaisai nupurkštos grafičiais, kurie atrodė lyg rėkiantys.

– Na, tai kaip tau pasirodė maniškiai? – paklausė jos Džeimsas.

– Man jie labai patiko! Tikrai patiko. – Ji trumpam nutilo. – Kaip manai, ar *aš* jiems patikau? – galop paklausė.

– Aišku, kad taip! Argi galėtų būti kitaip?

Atsakymas buvo ne toks tenkinantis, koks galėjo būti. Po akimirkos ji ištarė:

– O kuo *aš* jiems patikau?

– Hmm?

– Ar jie tau ką nors sakė?

– Jie neturėjo progos pasakyti. Bet *aš* ir taip mačiau.

Ji vėl trumpam nutilo.

– Judu įlipote Filadelfijoje? – paklausė staiga prie jų išdygęs konduktorius.

– Taip, pone, – atsakė Džeimsas. Jis paėmė iš Serenos bilietą ir padavė jam kartu su savuoju. – Mano mama per tuos pietus parodė viską, ką moka, – pasakė jis konduktoriui nuėjus. – Tas vištienos patiekalas jos džiaugsmas ir pasididžiavimas. Ji tokį gamina tik ypatingai draugijai.

– Na, buvo labai skanu, – atsakė Serena.

– O tėtis važiuojant paklausė, kaip *aš* manau – ar tu ilgai užsibūsi.

– Ar užsibūsiu... ak, – tarė ji.

– O *aš* atsakiau: „Pagyvensim, pamatysim!“

Dar vienas kumštelėjimas į šoną, dar vienas vylingas pašnairavimas.

Valgant desertą jo motina atnešė šeimos albumą ir parodė Serenai Džeimso vaikystės nuotraukas. (Jis buvo labai mielas mažylis.) Džeimsas atsiprašinėdamas žvilgčiojo į Serenos pusę, bet paskui ir pats palinko prie albumo ir reagavo į kiekvieną apie jį pasakytą pastabą.

– Iki paauglystės nevalgė nieko, išskyrus patiekalus iš baltų miltų ir cukraus, – sakė jo motina.

– Tu perdedi, – atsakė jai Džeimsas.

– Tikras stebuklas, kad jis nesusirgo skorbutu.

– *Dabar* jis tikrai atrodo sveikas, – pasakė Serena.

Ir jos abi su Dora pažvelgė į jį ir nusišypsojo.

Dabar traukinys lėkė pro dykvietę, pilną dygių geltonų piktžolių, surūdijusių virtuvinių kriauklių, traktorių padangų ir mėlynų plastikinių maisto produktų maišelių, kuriems nesimatė galo.

– Jei būtum svetimšalis, – tarė Serena Džeimsui, – kuris ką tik išsilaipino šioje šalyje, ir važiuotum traukiniu į pietus, tu sakytum: „Ar čia ir yra *Amerika*? Ar čia Pažadėtoji žemė?“

– Ak, tik paklauskite, kas kalba, – atsakė Džeimsas. – Galima pamanyti, kad Baltimorė yra rojaus kampelis.

– Ne, aš tik turėjau omenyje... aš kalbu apie visą „Amtrak“ maršrutą, – pasakė Serena. – Šiaurės Rytų koridorių.

– Aišku.

– Nesupratau, kad čia vyksta konkursas, – atšovė ji juokaudama.

– Na, aš žinau, kokie jūs, baltimoriečiai, pasipūtę, – atsakė Džeimsas. – Žinau, kaip jūs rūšiuojate žmones pagal tai, kioje gimnazijoje jie mokėsi. Ir galiausiai *tuokiatės* su žmogumi iš *savo* gimnazijos.

Serena ėmė teatrališkai dairytis į kairę ir dešinę.

– Gal matai, ar kas nors iš mano gimnazijos sėdi čia šalia manęs? – paklausė ji.

– Šiuo metu ne, – pripažino jis.

– Na, va!

Jai pasidarė smalsu, tad laukė, ką jis toliau sakys, bet jis nebėšė šios temos ir kurį laiką jie važiavo tylėdami. Už jų kažkokia moteris švelniu, įtikinėjamu tonu kalbėjosi telefonu.

– Tai kaip tu iš *tikrųjų* laikaisi? – girdėjo ją kalbant Serena. O tada, po pauzės: – Nagi, brangute. Nagi, meilute. Pasakyk man, kas negerai. Juk girdžiu iš balso, kad kažkas nutiko.

– Tik pažiūrėk į vargšelį Nikolą, – staiga prabilo Džeimsas. – Jo tėtis išsiveža jį iš Baltimorės, ir taip kiti šeimos nariai nutraukia su jais ryšius.

– *Mes* dėl to nekalti! – atšovė Serena. – Čia jie taip daro. Tiksliau, dėdė Devidas. Mano mama sako, kad to nesupranta. Sako, vaikystėje jis buvo toks draugiškas berniukas. Teta Alisa tai paniurėlė, bet dėdė Devidas buvo vienas iš tų vaikų, kuriuos vadina saulės spindulėliais, gryna laimė ir džiaugsmas. O dabar štai: pirma laiko išvyko iš savo tėvo laidotuvių.

Senelio laidotuvės, kaip jas pavadino Nikolas: „senelio Garetto laidotuvės“. Tačiau tėveliukas niekada nebuvo „senelis“! Kaip Nikolas galėjo to nežinoti?

– Ir dar tavo teta, – tęsė Džeimsas. – Toliausia, kur *ji* nusidangino, – Baltimorės apygarda, betgi *o*, ne. *O*, ne. Daugiau niekada su *ja* nebendrausime.

– Nebūk kvailas – mes su ja visą laiką bendraujame, – atsakė Serena, tik truputį pagražindama.

Ji nesuprato, iš kur kyla toks noras gintis. Ji manė, jog tai dėl streso. Streso, kurį sukėlė susipažinimas su jo tėvais.

Pirmą kartą užėjus kalbai apie šią kelionę būta plano va-

žiuoti visam savaitgaliui. Džeimsas pasakojo, kur jie galės paragauti geriausių Filadelfijos sūrinių ir ar ji norėtų nueiti į meno muziejų.

– Tau patiks Siaubo kambarys, – sakė jis.

– Siaubo kambarys?

– Taip šeimos nariai vadina mano kambarį.

– O. Cha.

– Ant visų sienų „Eagles“ plakatai. Po lova – sumuštinių plutelės nuo 1998-ųjų.

– Bet... juk ne *apsistoti* jame, tiesa? – paklausė ji.

– Apsistoti?

– Turiu galvoje... nenakvoti tame Siaubo kambaryje.

– Ei. Aš pajuokavau, – atsakė jis. – Na, bent jau dėl sumuštinių plutelių. Esu tikras, kad mama viską išsiurbė, kai tik išsikrausčiau.

– Bet aš būčiau svečių kambaryje, – ištarė ji, turėdama mintyje tai kaip klausimą.

– Tu *nori* būti svečių kambaryje?

– Na, taip.

– Nenori nakvoti su manimi mano kambaryje?

– Tik ne tavo tėvų akivaizdoje, – atsakė ji.

– Mano tėvų... – Jis nutilo. – Paklausk, – prabilo. – Užtikrinu, kad jie ir taip mano, jog mes miegame kartu. Negi manai, kad jie dėl to ims nervintis?

– Man nerūpi, ką jie mano arba nemano. Aš tiesiog nenoriu taip viešai to pripažinti per mūsų pirmą susitikimą.

Akimirką Džeimsas įdėmiai žvelgė į ją.

– Juk jie *turi* svečių kambarį, ar ne? – paklausė Serena.

– Na, taip.

– Tai kur čia bėda?

– Na, tai atrodo šiek tiek... dirbtinai, palinkėti labos nakties koridoriuje viršuje ir nueiti kiekvienam kas sau, – atsakė jis.

– Na, man labai gaila, – šaltai atsakė Serena.

– Be to, aš tavęs pasiilgsiu! Ir mama su tėčiu nesupras, kas darosi. „Dieve šventas, – sakys jie, – negi tie vaikai nežino, kas yra seksas?“

– Ša! – sudraudė ją Serena, nes jie sėdėjo bibliotekoje, kur bet kas galėjo nugirsti. Ji apsidairė, o tada pasilenkė prie stalo į jo pusę. – Tada mes važiuosime sekmadienį, – pusbalsiu pasakė.

– O kuo čia dėtas sekmadienis?

– Pasakysime, kad šeštadieniais būname užsiėmę, todėl atvažiuojame sekmadienį, o kadangi pirmadienio rytais man paskaitos, turėsime tą pačią dieną ir grįžti.

– Jėzau, Serena. Tu nori pasakyti, kad sukarsime tokį atstumą dėl kelių valandų? Kad apsimestume, jog vis dėlto nesame pora?

Bet galiausiai taip jie ir padarė. Serena pasiekė savo.

Ji žinojo, kad nuvylė ją. Turbūt jis laikė ją veidmaine. Tačiau jai vis tiek atrodė, kad ji priėmė teisingą sprendimą.

Dabar jie artėjo prie Vilmingtono. Palaiapsniui vietoj išsi-barsčiusių, iš pažiūros apleistų namų ėmė rasti švarutėliai balti biurų pastatai. Praėjo konduktorius, rinkdamas biliety šakneles iš specialių angų virš kai kurių sėdėjimo vietų.

– Kad ir tai, ką tavo motina pasakė apie mano svainį, – staiga prašneko Džeimsas.

– Ką? Apie ką čia kalbi?

– Tada, kai pirmą kartą atėjau vakarienės, prisimeni? Pasakiau tavo motinai, kad vienos mano sesers vyras yra kilęs iš Baltimorės, ir ji paklausė: „O kuo jis vardu?“, o aš atsakiau:

„Džeikobas Rozenbaumas, bet visi jį vadina Džėjumi.“ – „Ak, – atsakė ji, – Rozenbaumas, tikriausiai bus iš Paiksvilio. Ten daugiausia gyvena žydai.“

– Na, mama šiek tiek atsilikusi nuo gyvenimo, – pasakė Serena.

Džeimsas nužvelgė ją.

– O ką? – paklausė ji. – Tu manai, kad ji antisemitė?

– Aš tik sakau, kad Baltimorėje žmonės kartais skirstomi į savus ir svetimus, tik tiek.

– Tu vis dar kalbi apie *Baltimorę*?

– Tuoju baigsiu, – atsakė jis.

– Gali būti, kad tavo svainio šeima tikrai gyvena Paiksvilje, – kalbėjo Serena. – Bet gali gyventi ir Sidarkrofte, šalia mano tėvų. Juk mūsų kvartalai nėra kokia *apribotoji zona* ar kas panašaus.

– O, aišku, aš tai žinau, – paskubomis atsakė Džeimsas. – Aš tik norėjau pasakyti, kad, mano manymu, baltimoriečiai mėgsta... skirstyti į klases.

– Žmonės mėgsta skirstyti į klases, – atkirto Serena.

– Na, tiek to...

Ji tarė:

– O kaip dėl to, ką prieš mums išvažiuojant pasakė *tavo* mama?

– Ką?

– „Kitą kartą atvažiuokite savaitgaliui, – sakė ji. – Atvažiuokite Velykų savaitgaliui! Tada susirinksime visi, ir tu pamatysi, ką reiškia didelė šeima.“

Pati to nenorėdama, Serena nutaisė guvų plepios namų šeiminkės toną, nors iš tiesų Dora visai taip nekalbėjo. Ir Džeimsas tai pajuto; jis staiga piktokai dirstelėjo į ją.

– O kas čia blogo? – paklausė jis.

– Nuskambėjo šiek tiek smerkiamai, ir tiek, – atsakė Serena. – Tarsi: „Ak, ta vargšėlė Serena. Mes tai žinome, kas yra *tikra* šeima. O jūs, vargšeliai, tik *apsimetate* šeima.“

– Ji nesakė „tikra šeima“. Pati man ką tik aiškinai, kad ji sakė „*didelė* šeima“.

Serena nesileido į ginčus, bet pajuto, kaip jos ūpas kažkur išgaravo.

„Mūsų šeima didelė ir atvira, o jūsų, vargšelių, mažytė ir uždara“ – štai ką iš tiesų norėjo pasakyti Dora, nors Serena tikrai neketino dėl to ginčytis su Džeimsu.

Bėda ta, kad didelės ir atviros šeimos laikėsi labai siauro požiūrio į *neatviras* šeimas.

Traukinys ėmė lėtinti greitį.

„Vilmingtonas! – pranešė garsiakalbis. – Būkite atsargūs, ponios ir ponai, ir būtinai pasitikrinkite, ar...“ Serenos lange staiga atsirado saulės nutviekstas peronas, po kurį pasklidę keleiviai atrodė tokie patenkinti ir pilni lūkesčio, tarsi tikėtų, kad kelionė šiuo traukiniu taps visų jų vilčių išsipildymu.

Tuo metu Serena kaip tik prisiminė Kalėdų dovaną, kurią jos tėvai įteikė Džeimsui. Dieną prieš išvykdamas atostogų į namus jis atėjo pas juos vakarienės, ir kai jie susėdo prie stalo, ant tuščios lėkštės jo jau laukė dailutėlė plokščia dėžutė, suvyniota į dovanų popierių. Serena susigūžė, pajutusi nesmagumą. O Dieve, kad tik čia nebūtų kas nors per daug asmeniška, per... drąsu! Net ir Džeimsas atrodė sumišęs.

– Čia man? – paklausė jis.

Tačiau kai atidarė, Serena lengviau atsiduso. Dėžutėje buvo labai ryškių oranžinių kojinių pora. Palei kraštelįėjo juoda juosta su užrašu BALTIMORĖS VOLUNGĖS, o priekyje puikavosi animacinis „Volungių“ talismanas.

„Garetų šeimos istorija“ – tai nepaprasto subtilumo ir grakštumo šeimos saga, romanas, parodantis, kad net sulaukusi 80 metų Anne Tyler tebėra viena geriausių pasaulio rašytojų. – THE SPECTATOR

Joks praeivis nieku gyvu nesuprastų, kad
Garetai pažįsta vienas kita.
Jie atrodė tokie svetimi, ir tokie vieniši.

© Michael Lionstar

ANNE TYLER (Anė Tailer, g. 1941) – viena žymiausių šiuolaikinių JAV rašytojų, lietuvių skaitytojams jau pažįstama iš romanų „Mėlynų siūlų ritė“, „Laikrodžio šokis“, „Mėgėjiška santuoka“, „Tik vienas žingsnis“. Ji triskart buvo nominuota Pulitzerio premijai, o 1989 m. ja apdovanota už knygą „Antrasis kvėpavimas“. „Garetų šeimos istorija“ – dvidešimt ketvirta rašytojos knyga ir šeštasis romanas, išverstas į lietuvių kalbą. Jis dar kartą patvirtina A. Tyler gebėjimą užrašyti paprastų žmonių gyvenimo istorijas ir jomis perteikti universalius žmogiškuosius patyrimus.

1959 metų vasarą Garetai išvyksta į savo pirmąją ir paskutinę šeimos kelionę. Kartu gyvendami nedideliame namelyje prie ežero, jie jaučiasi kaip niekad nutolę vienas nuo kito. Robinas Garetas niekaip nesugeba atsipalaiduoti ir pasimėgauti atostogomis, jo žmona Mersė tiesiog nori tapyti ir ieško progos pabėgti. Jūdviejų dukrų – atsakingosios vyresnėlės Alisos ir patrakėlės Lilės – beveik niekas nesieja, o mažylis Deividas gyvena savo uždarame pasaulyje. Visgi vienas atostogų įvykis negrįžtamai paveiks tolesnius Garetų santykius ir visas būsimas kartas.

Tai istorija apie šeimą. Šeimą, kuri gali ne tik įkvėpti, bet ir sužlugdyti, ne tik priimti, bet ir atskirti, kurioje jautiesi savas, bet kartu ir svetimas. A. Tyler jaudinamai, neįtikėtinai įžvalgiai, su šiluma ir humoru pasakoja apie kasdienį mūsų gyvenimą ir sudėtingus santykius šeimos narių, su kuriais esame susieti amžinai.

ISBN 978-609-466-755-8

TYTO ALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt